

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 3 april 1916 kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna.

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 111, av herr Öberg m. fl. har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida och på vad sätt utbildningskurser böra anordnas för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna.

Beträffande de skäl, som anförts som stöd för denna framställning, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Alltsedan år 1913 hava i Sverige med statsmedel understödda utbildningskurser för ladugårdsförmän varit anordnade.

Under erinran härom och under framhållande, hurusom behovet i Norrland av kvinnliga ladugårdsskötare sedan långt tillbaka varit och för närvarande är särdeles trängande, hava motionärerna uttalat önskvärheten därav, att kurser för utbildande av dylika ladugårdsskötare i stor utsträckning anordnades i de norrländska länen och Kopparbergs län. I detta sammanhang har jämväl erinrats, att kurser för utbildande av kvinnliga kreatursskötare med gott resultat varit anordnade i Finland sedan år 1909.

Betydelsen speciellt för Norrland av en rationell kreatursskötsel torde med hänsyn till den roll denna näringsgren spelar i de nordligaste delarna av vårt land ligga i öppen dag. Åtgärder, som äro ägnade att främja densamma, böra därför uppmuntras. Att de personer, som skola

handhava kreaturens skötsel, äro fullt kvalificerade för detta sitt för näringens utveckling viktiga arbete synes även uppenbart.

Vid det förhållande att enligt vad som upplysts inom utskottet i Norrland i regel icke förekomma manliga kreatursskötare torde det av motionärerna framställda förslaget om kursers anordnande för utbildande av kvinnliga sådana vara nog så väl motiverat. Utskottet inser också behovet av att åtgärder vidtagas för lösandet av denna för Norrland och Dalarna utom allt tvivel mycket viktiga fråga.

Av vad motionärerna i ämnet anfört torde framgå, att dessa utgått från att de sålunda ifrågasatta utbildningskurserna skulle organiseras fristående i överensstämmelse med de kurser, som enligt vad ovan nämnts för närvarande anordnas för utbildande av ladugårdsförmän.

Huruvida emellertid det åsyftade målet, som förutom utbildande av skickliga ladugårdssköterskor även är att hos kvinnorna väcka intresse för denna betydelsefulla verksamhetsgren inom lanthushållningen, härigenom skulle ernås, torde kunna ifrågasättas. — Anordnande av grundligare sådana kurser i samband med undervisningen vid lanthushållsskolorna synes utskottet däremot vara en väg, på vilken man säkrare torde kunna vinna vad man uti ifrågavarande avseende önskar.

Emellertid anser utskottet i likhet med motionärerna, att nu föreliggande spörsmål tarvar utredning, och biträder utskottet därför det i motionen framställda förslaget härom.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet alltså,

att riksdagen i anledning av förevarande motion må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville utreda, huruvida och på vad sätt utbildningskurser böra anordnas för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning kan föranleda.

Stockholm den 3 april 1916.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Reservation:

av herrar *Ericsson, Lindblad, Linders* och *Ingeström*, som ansett, att utskottets utlåtande bort hava följande lydelse:

Alltsedan år 1913 hava i Sverige med statsmedel understödda utbildningskurser för ladugårdsförmän varit anordnade.

Under erinran härom och under framhållande, hurusom stora svårigheter i Norrland och Dalarna möta ifråga om erhållande av dugliga ladugårdssköterskor, hava motionärerna uttalat önskvärdheten av att kurser för utbildande av kvinnliga ladugårdsskötare i stor utsträckning anordnades i de norrländska länen och Kopparbergs län.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att åtgärder, som äro ägnade att främja den för vårt land så ytterst betydelsefulla kreaturskötseln, böra på allt sätt uppmuntras.

Beträffande nu ifrågavarande förslag vill emellertid utskottet erinra, att icke allenast i Norrland utan än mer i de södra delarna av landet det visat sig alltmera svårt att få kvinnorna att deltaga i de vid jordbruket förekommande yttre och grövre arbetena.

Motionärerna tro nu, att detta förhållande skall kunna ändras eller avhjälpas genom anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare.

Utskottet delar ej denna uppfattning. Till de av staten redan anordnade kurser för utbildande av ladugårdsförmän har det visat sig svårt att erhålla elever; detta ehuru ganska lönande anställningar stå att vinna efter genomgående av dylika kurser. Under sådana förhållanden är icke troligt, att elever skola kunna erhållas till särskilda kvinnliga ladugårdsskötarkurser.

Vill man, som önskligt är, bibehålla en del kvinnor vid ladugårdsskötseln eller intressera andra därför, så torde det enda säkra medlet vara att hos den kvinnliga lantbefolkningen söka väcka kärlek till jordbruket i allmänhet och dess olika arbetsuppgifter. Utskottet anser sålunda, att motionärernas önskemål bäst tillgodoses genom att giva frågan om den kvinnliga arbetskraftens användning vid ladugårdens skötsel vederbörlig plats på den allmänna lanthushållningsundervisningens program.

Lanthushållningsskolor och lanthushållningskurser för kvinnor ha redan flerstädes inom vår land även i Norrland upprättats, huvudsakligen på initiativ av hushållningssällskap och landsting. Det synes som

genom denna undervisning jämväl skulle kunna vinnas mera förståelse och intresse för ladugårdsskötseln. Emellertid synes det utskottet böra lämnas åt respektive hushållningssällskap att ändamålsenligt anpassa ifrågavarande viktiga undervisningsgren för olika trakter av landet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.
